

Akadeemia välisliige Jaak Peetre
29.07.1935 – 1.04.2019

Jaak Peetre sündis 29. juulil 1935. aastal Tallinnas vandeadvokaadi peres. Tema lapsepõlv ja esimesed kooliaastad möödusid Pärnus. 1944. aastal pages ta koos vanematega sõja jalust Rootsi ning jätkas haridusteed Lundi Allhelgona (kõikide pühakute) koolis. 1954. aastal asus Jaak Peetre õppima Lundi ülikoolis matemaatikat, mille vastu oli tal juba koolipõlves tõsisem huvi tekkinud. Ta lõpetas ülikooli 1956. aastal, kaitses 1958. aastal filosoofia litsentsiaadi kraadi ja 1959. aastal filosoofiadoktori väitekirja osatuletistega diferentsiaalvõrranditest. Aastatel 1960–1962 töötas ta külalisteadurina New Yorgi ja Marylandi ülikoolides. 1963. aastal nimetati Jaak Peetre Lundi ülikooli professoriks. Siirdunud 1988. a külalisprofessoriks Madridi ülikooli, jätkas ta 1988–1992 Stockholmi ülikooli matemaatikaprofessorina. Pärast seda tuli Jaak Peetre tagasi Lundi ülikooli, kus töötas kuni emeriteerumiseni 2000. aastal.

Teaduslikus uurimistöös pühendas Jaak Peetre tähelepanu paljudele matemaatika valdkondadele, sh tavalised ja osatuletistega diferentsiaalvõrrandid, operaatorite interpolatsiooniruumid, singulaarsed integraalid ja Besovi ruumid, diferentsiaalgeomeeria, Cliffordi analüüs, Focki ruum ja Hankeli operaatorid, Fourier'i ja harmooniline analüüs. Koostöös prantsuse matemaatikute Bernhard Malgrange'i ja Louis Lionsiga pani ta aluse kaasaegsele interpolatsiooniteooriale. 1990. aastate algul pühendus ta peamiselt multilineaarvormide, eriti trilineaarvormide uurimisele. Enam kui 230 avaldatud teadustööga on Jaak Peetre kõige viljakam eesti rahvusest matemaatik. Tema juhendamisel valmis kaheksa doktori- ja kaheksa litsentsiaadiväitekirja. Ta oli Rootsi kuningliku teaduste akadeemia liige ja Rootsi matemaatika seltsi auliige (aastatel 1984–1987 president) ning kuulus mitme rahvusvahelise teadusajakirja toimetuskolleegiumi.

Märkimisväärne on olnud Jaak Peetre panus matemaatika arengusse Eestis. Ta oli 1994. aastast Eesti matemaatika seltsi asutajaliige. Tänu temale on Eesti matemaatika selts Euroopa matemaatika seltsi kollektiivsete asutajaliikmete hulgas. Ta külastas korduvalt Eestit, pidas siin loenguid, oli pikka aega Eesti TA Toimetiste Füüsika. Matemaatika toimetuskolleegiumi liige. 2001. aastal autasustati Jaak Peetret Valgetähe III klassi teenetemärgiga.

2008. aastal valiti ta Eesti teaduste akadeemia välisliikmeks.